

Sygn. akt V CSK 176/19

POSTANOWIENIE

Dnia 25 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzcyk

w sprawie z powództwa Narodowego Funduszu Zdrowia w W.

przeciwko C.S.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 25 października 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 2 sierpnia 2018 r., sygn. akt I ACa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4050 (cztery tysiące pięćdziesiąt 00/100) złotych tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją

w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozwany C.S. powołał się na wystąpienie w sprawie istotnych zagadnień prawnych związanych ze stosowaniem art. 411 pkt 1 k.c. w sytuacji, w której dłużnik spełnił świadczenie nie będąc do tego zobowiązany i mając wiedzę o braku zobowiązania. Wskazał również na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, wynikającą z bezsprzecznego naruszenia przez Sąd Apelacyjny art. 405 w związku z art. 410 i art. 411 pkt 1 k.c.

Powołanie się w skardze kasacyjnej na istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on znaczenie dla rozwoju prawa lub precedensowy charakter. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych, powołanych we wniosku przepisów prawa, zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, tak, aby jego rozstrzygnięcie mogło uzyskać ogólniejsze znaczenie, a zarazem odpowiadać ustalonemu stanowi faktycznemu sprawy. Konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen i możliwych wariantów interpretacyjnych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07, niepubl., z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, niepubl., z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl., i z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, niepubl.).

Sformułowane przez skarżącego zagadnienia nie czyniły zadość tym wymaganiom, ponieważ odrywały się od wiążących Sąd Najwyższy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) ustaleń faktycznych, które stanowiły podłoże zaskarżonego wyroku. Pytania postawione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zostały oparte na założeniu – zgodnym ze stanowiskiem prezentowanym przez pozwanego – że powód spełnił świadczenie, którego beneficjentem był pozwany, ze świadomością braku zobowiązania. Tymczasem, jak przyjął Sąd Apelacyjny, materiał dowodowy wykazywał, że powód świadcząc na rzecz pozwanego nie miał wiedzy o braku

zobowiązania, lecz działał w błędnym przekonaniu, że spełnia świadczenie należne. Z ustaleń Sądu Okręgowego, zaakceptowanych przez Sąd Apelacyjny, wynikało ponadto, że powód, świadcząc, nie działał ze świadomością, że spełniane przezeń świadczenie nie jest należne i nie musi bez ujemnych konsekwencji dla siebie go realizować.

Podkreślenia wymagało w tym kontekście, że określony stan wiedzy (rozeznania, świadomości) po stronie spełniającego świadczenie stanowi *questio facti*, a tym samym kontrola wyroku w tym aspekcie wykraczała poza kognicję Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Koresponduje z tym spostrzeżenie, że w postępowaniu apelacyjnym pozwany wytykał Sądowi Okręgowemu błędne założenia co do istnienia po stronie powoda świadomości nieistnienia zobowiązania zarzucając naruszenie art. 233 k.p.c., który to przepis odnosi się wprost do oceny materiału dowodowego. Również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozwany podnosił, że stanowisko Sądu Apelacyjnego pozostaje w oczywistej sprzeczności z materiałem dowodowym, co bezsprzecznie odnosi się do sfery faktycznej sporu.

Pozwany nie wykazał także, by skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona. Wywody wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zmierzały w tym zakresie w istocie – podobnie jak uwagi przedstawione w kontekście zagadnień prawnych – do podważenia ustaleń faktycznych Sądów *meriti* co do wiedzy powoda o tym, że spełniał świadczenie nie będąc do tego zobowiązany, co – jak uprzednio wskazano – jest w postępowaniu kasacyjnym niedopuszczalne. Argumentacja taka nie może wypełniać podstaw kasacyjnych (art. 398³ § 3 k.p.c.), a tym bardziej służyć wykazaniu przyczyny kasacyjnej, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Za trafne należało przy tym uznać stanowisko Sądów *meriti*, które przyjęły, że z wiedzą świadczącego o braku zobowiązania nie można zrównywać sytuacji, w której świadczący nie wie wprawdzie o tym, że nie jest zobowiązany, lecz jest to efektem jego nienależytej staranności (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2002 r., IV CKN 1575/00, niepubl., z dnia 8 listopada 2013 r., I CSK 34/13, OSNC 2014, nr 9, poz. 90 i z dnia 31 sierpnia 2018 r., I CSK 552/17, niepubl.).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 w związku z art. 98, art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

as]

aj